

FEUILLETON

INTERNATIONALER DENTAL-SCHAU

Berlin, 26—30 September 1928.

Het Verband der Deutschen Dental-Fabrikanten heeft sinds eenige jaren een jaarlijksche tentoonstelling georganiseerd om hunne produkten in ruimen kring bekend te maken.

Ditmaal voor het eerst is deze tentoonstelling ook toegankelijk geweest voor buitenlandsche inzenders, waardoor men eenerzijds hoopte deze „Schau" nog belangrijker te maken, anderzijds het bewijs meende te kunnen leveren, dat de Duitsche tandheekkundige industrie de vergelijking met de buitenlandsche niet behoeft te schuwen. Wij zijn op deze grootsch opgezette tentoonstelling eens een kijkje gaan nemen en moeten beginnen met te erkennen dat de Duitschers zich inderdaad voor hunne prestaties op dit gebied niet behoeven te schamen.

Want al was dan het buitenland vertegenwoordigd — S. S. White en de Trey hadden er belangrijke stands — de overgrootste meerderheid der exposanten was toch Duitsch, en geen enkel gebied der tandheekkundige industrie ontbrak er, integendeel was zelfs zeer overvloedig aanwezig.

Het is niet eenvoudig de vele indrukken van een zoo groote expositie in kort bestek weer te geven en wij zullen ons dus moeten bepalen tot datgene wat ons het meeste heeft getroffen.

De eerste indruk was, dat voor wie de tentoonstelling van 1926 in Philadelphia heeft gezien en bijv. die in Nürnberg het vorige jaar, er geen wereldschokkende nieuwigheden waren te aanschouwen. Aan den anderen kant trof het ons echter, hoezeer de industrie hand in hand gaat met de voortschrijdende wetenschap, hoe snel zij klaar staat de ideeën der practici in de daad om te zetten en hoe leerzaam steeds weer zulk een bezoek is, vooral voor de bewoners van dië landen, waar geen groote tandheekkundige fabrieken zijn en die bij deze gelegenheden door de fabrikanten of hunne vertegenwoordigers heel wat

beter kunnen worden ingelicht, aan de hand van de aanwezige instrumenten, dan ooit anders het geval kan zijn.

Een fout in de opzet al dezer tentoonstellingen lijkt ons echter, dat er een teveel is van datgene wat men allang kent, waardoor eventueel het nieuwe in de verdrukking komt en niet gezien wordt. Men had hier een poging in de goede richting gedaan door een afzonderlijke „Erfinderraum” in te richten, waar een aantal nieuwe vindingen werden gedemonstreerd.

Wanneer echter iedere stand naast zijn collectie tanden, handinstrumenten, tangen, rubbersoorten etc. etc. een kleine tafel zou reservereen voor diè artikelen, die de laatste paar jaren nieuw zijn ingevoerd, dan gelooven wij, dat er een belangrijke stap gedaan zou zijn in de richting van het bereiken van een grooter nuttig effect.

Onze Nürnbergsche impressie van de geweldige vlucht van Röntgen-Apparaat en Unit werd hier wederom bevestigd. Het aantal Röntgenapparaten was legio, tot onze verwondering was Philips er niet vertegenwoordigd, ook Victor ontbrak, ofschoon het laatste naar onze meening nog steeds verre aan de spits staat en bij meerdere bekendheid het ongetwijfeld zou moeten winnen, ondanks de hoogere kosten.

Wat de Units betreft leverden de Duitschers een verrassing, doordat Siemens c.s. een inderdaad keurig apparaat demonstreerden, dat de onvolkomenheden van de totnutoe bestaande heeft opgeheven en dat tevens een zeer sierlijk instrument genoemd mag worden.

De spittoon is verschuifbaar gemaakt, warm water is aanwezig, de electriche apparaten zijn aangebracht in een kastje onder den wandarm en dus zeer gemakkelijk bereikbaar en in het voetstuk bevindt zich een vrijwel geruischlooze motor voor de warme en koude lucht, zoodat alle wenschen thans bevredigd zijn. Wij voorspellen dit apparaat een groote toekomst, omdat het langzaam maar zeker tot de tandartsen begint door te dringen, dat al deze dingen inderdaad geen „Spielerei” zijn, maar dat bijv. de gecoprimeerde lucht een even groote verbetering is boven het weinig hygiënische mondblazertje als indertijd de electriche boormachine ten opzichte van de trapmachine en evenzeer een andere methode van werken mogelijk maakt, zoo goed als de handige electriche mondspiegel.

Wat de laatste betreft, ook daarvan zag men talloze modellen, waarvan sommige de mooie Cameronlampen zeer nabij komen en alleen beduidend goedkooper zijn.

Van de kleinere instrumenten willen wij nog noemen de nieuwe spuit

van Guido Fischer, die van zijn oorspronkelijke zware metaalspuit teruggekomen is op een groote glazen recordspuit met soortgelijke canule.

Verder meerdere amalgaammengers die de kwikgevaren moeten ondervangen, terwijl Degussa nieuwe hoekstukken in den handel brengt, die niet alleen zeer eenvoudig uit elkaar zijn te nemen en te steriliseeren maar tevens zijn genormaliseerd, zoodat alle verschillende onderdeelen op elkaar passen.

Van de nieuwe vindingen zagen wij een z.g. „Retenerator”, die op de spiraalslang van de boormachine aangebracht, den motor doet stopstaan bij grooten druk, zoodat daardoor het gevaar van het doorslaan van de slang bij klemmen van steen of boor wordt opgeheven.

Collega Haber introduceert kauwvlakken van buigbaar Wipla-metaai, die dienen moeten voor beetverhooging wanneer aan de andere zijde een element rust noodig heeft, of ook tot tijdelijke fixatie van losstaande elementen.

Ten slotte memoreer ik nog een instrument „Optimax”, dat voor degenen, die vertrouwen hebben in de werking van de Spray het groote voordeel heeft, dat men den patienten een apparaatje kan bezorgen, dat door koolzuurontwikkeling een desinfectans in den mond doet verstuiven met evenveel kracht als wij dit met den luchtcompressor kunnen bereiken.

Behalve de tentoonstelling was er nog een vergadering in het Berlijnsche Instituut van de „Provinzial Verein Brandenburger Zahnärzte”, die in het teeken stond van de prothese en waar voordrachten en demonstraties werden gehouden door *Ing. R. L. Hanau*, een op dit gebied zeer bekend Amerikaansch collega uit Buffalo, die wij patienten zagen demonstreeren waarbij de klachten over goed gemaakte, doch slecht functioneerende volle prothesen werden opgeheven door het correct inslijpen van den beet, nadat de prothese op de methode en met den articulator en face-bow van Hanau in diens articulator was gemonteerd.

Ofschoon ik met twijfelachtig genoeg wéér een nieuwe articulator zag verschijnen, gebiedt de waarheid te erkennen dat het succes volkomen was.

Wellicht dat de heer Hanau ook nog gelegenheid vindt ons land te bezoeken en zijn methode van werken te demonstreeren.

Wanneer wij ten slotte nog iets van Berlijn zelf moeten zeggen, dan

is het voornamelijk dit, dat het verschil voor iemand die — als schrijver dezes — de Duitsche hoofdstad sinds vijf jaren niet had bezocht verbluffend was. Wij kwamen toen uit Parijs dat — over en overvol — een toonbeeld was van voorspoed en vreugde, in een stad waar de auto vrijwel was verdwenen, waar zelfs tram en bus nog maar sporadisch liepen en men door de straten schieten kon.

Het toeval wilde, dat we ook nu beide steden konden vergelijken, en dan is thans Berlijn zoo mogelijk nog drukker en heeft het zich gelukkigerwijze klaarblijkelijk volkomen van de misère hersteld.

Dat dit herstel gepaard is gegaan met een prijsstijging, die recht evenredig is aan de toegenomen drukte, is een eigenaardige bijkomstigheid, die evenmin aan onze aandacht is kunnen ontsnappen, en die we bij een volgende gelegenheid gaarne zullen missen.

CH. F. L. NORD.

EXCURSIE NAAR BERLIJN ONDER LEIDING VAN Dr. H. DE GROOT — 10-15 SEPTEMBER 1928

Hoewel er reeds in het voorjaar van 1928 sprake was een excursie naar Berlijn te houden teneinde daar een bezoek te brengen aan de kliniek van Prof. Dr. W. Dieck, kon aan dit plan eerst aan het einde van de groote vakantie uitvoering worden gegeven. Het was niet in het minst de bezielende leiding van Dr. H. de Groot die deze excursie tot een volkomen succes maakte.

Maandag 10 September 1928 vertrokken wij met 21 man n.l. 6 tandartsen en 15 studenten om 10.33 uur vanuit Utrecht naar Berlijn waar we na een gezellige reis 's avonds pl.m. 10 uur aankwamen.

Dinsdag 11 September.

Onder leiding van Dr. Witt, General Secretär des Reichsverbandes Zahnärzte Deutschlands werd des morgens de Schulzahnklinik Schöneberg bezocht. De leider van deze kliniek Dr. Harder, bracht ons in een interessante voordracht op de hoogte van hetgeen in Berlijn op het gebied der schooltandverzorging gepresteerd wordt.

Men volgt hier het systeem van Prof. Dr. Kantorowicz te Bonn, waardoor men bereikt dat 90 à 95 pct. van alle schoolkinderen met een gezond blijvend gebit voor zoover dan aanwezig, de school verlaten.

Per tandarts worden hier per jaar \pm 6000 kinderen behandeld.

Berlijn heeft 22 van deze klinieken n.l. in ieder „Bezirk" één.

Na de zeer doeltreffende inrichting bezichtigd te hebben begaven wij ons onder leiding van Dr. Kaldewey eveneens General Sckretär van bovengenoemd Reichsverband naar het „Deutsche Zahnärztehaus" von Bülowstrasse 104, waar wij ontvangen en rondgeleid werden door Dr. Sutter en Dr. Kiefer.

Deze inrichting is bedoeld als z.g. „Fortbildungshaus".

Hier worden demonstratie- en werkcurssussen gegeven, ook voor afgestudeerden, van twee tot drie maanden.

Ook buitenlandsche tandartsen worden in de gelegenheid gesteld, deze cursussen die onder leiding staan van de bekendste Deutsche tandartsen, te volgen.

Die inrichting maakt een bijzonder keurige indruk; alle zalen zijn wit betegeld en aan de verschillende installaties is de uiterste zorg besteed.

Tevens is hier ondergebracht het Reichsverband der Zahnärzte Deutschlands.

Deze bond heeft \pm 9000 leden of wel 95 pct. van het totaal aantal tandartsen in Duitschland.

Deze bond beoogt:

- a. Verzekering voor tandartsen.
- b. Steun voor beginnende tandartsen.
- c. Statistiek.

Na een korte bezichtiging, die ons een indruk gaf van de omvangrijke administratie van dit „Verband,” werden wij door Dr. Kaldewey uitgenoodigd tot een „zweites Frühstück.”

Na wederzijdsche hartelijke woorden begaven wij ons naar het Gsundheitshaus Kreuzberg waar wij ontvangen werden door Dr. Joël directeur van deze inrichting, die ons in korte bewoordingen doel en strekking van deze inrichting mededeelde.

Vroeger was dit meer een paedagogische inrichting doch tegenwoordig ligt er een meer sociaal-hygiënische strekking aan ten grondslag. Deze Gesundheitshäuser zijn bedoeld als burchten tegen de kwakzalverij die, dank zij de door den Rijksdag in 1869 ingestelde Gewerbe- und Kurier-freiheit welig tiert.

Na een rondgang door het gebouw begaven wij ons om 4 uur naar het Zahnärztliches Institut der Universität Berlin.

Bij afwezigheid van Prof. Dieck werden wij ontvangen en rondgeleid door zijn hoofdassistent Dr. Schweitzer.

De patiënten betalen voor de behandeling volgens een ministerieel vastgesteld tarief en de studenten ontvangen dan ook de verschillende vulmaterialen op een z.g. „Schein” van het instituut.

Hier volgen eenige prijzen:

Noodvulling	R. M.	1.50		
Stifttand	„ „	10.—		
Amalgaamvulling	„ „	2.—	en	hooger
Goudvulling	„ „	5.—	„	„
Wortelkan. beh.	„ „	1.—	„	„
Röntgenfoto	„ „	2.—	„	„

De behandelings- zoowel als de techniekzalen waren keurig betegeld en hadden alle ruimschoots licht en lucht.

Iedere afdeeling heeft zijn eigen collegezaal. Verder was er een aparte techniekzaal voor het vervaardigen van Jacketkronen en goudgieten, een bacteriologisch laboratorium, een psychotechnisch laboratorium, een zaal met verschillende toestellen o.a. voor micro-kino-fotographie en een keurig uitgebreid museum.

De studie duurt hier drie en een half jaar verdeeld in zeven semesters en daarenboven één semester om te promoveeren.

Ten slotte zij hier nog vermeld dat overal in het gebouw de verschillende dental-depôts een stand hebben waar de studenten hun instrumenten kunnen kopen.

Woensdag 12 September.

Des morgens om negen uur vertrokken wij weder onder leiding van Dr. Witt naar het „Rudolf Virchow Krankenhaus”.

De afdeeling die ons het meest interesseerde en waar wij dan ook 't langst verwijsden was de „Kieferanstalt” die onder leiding stond van Dr. Wassmund.

In dit kleine paviljoen is plaats voor 15 patiënten.

Dr. Wassmund demonstreerde ons alle aanwezige patiënten waarvan de meeste kaakfracturen hadden. Een bijzonder interessant geval was een patiënte, waarbij men door een bijna onzichtbare operatie een deel van de ramus ascendens der mandibula verwijderd had en aldus een derde klas had veranderd in een eerste klas.

Na nog een bijzonder mooie collectie röntgenfoto's bezichtigd te hebben, moesten we helaas veel te vroeg naar onzen zin deze interessante afdeeling verlaten, om op de afgesproken tijd de fabriek van de firma Weber und Hampel „Degussa” te bezichtigen.

De heer Walter en Ing. Dr. Stark geleidden ons door deze up-to-date ingerichte fabriek.

Na onze rondgang vereenigden wij ons allen aan een gezellige lunch, waarna wij met een sight-seeing-car, ons door de firma Weber und Hampel ter beschikking gesteld, eenige uren door Berlijn toerden.

Donderdag 13 September.

Deze dag werd hoofdzakelijk besteed aan bezichtiging van Potsdam en Sans-Souci.

Vrijdag 14 September

waren wij de gast van de firma de Trey; des morgens vergastte ons

de heer Eiche op een interessante voordracht getiteld: „Hoe een goede praktijk op te bouwen”.

Na een rondgang door de enorme depôts vereenigden wij ons aan een lunch, die ons door de firma de Trey was aangeboden.

Des middags demonstreerde Ing. Kuderer ons op zeer duidelijke wijze de nieuwste Ritter-Unit, Ritter-stoel en Ritter-Röntgenapparaat.

Zaterdag 15 September

vertrokken wij om 8.20 uur richting Holland en kwamen 's avonds te 8.22 uur in Utrecht aan.

Rest ons nog een korte nabeschouwing over deze zoo buitengewoon geslaagde excursie. Allereerst een woord van dank tot Dr. de Groot, die zich direct bereid verklaarde om als leider van deze excursie op te treden en wien wij voor het goede verloop zeer veel dank verschuldigd zijn. Ook Mevrouw de Groot verdient hier een woord van dank voor de wijze waarop zij de vermoeiende bezichtiging der onderscheiden inrichtingen heeft meegemaakt. De gezellige stemming was voor een groot deel zeker aan haar te danken.

Tenslotte hopen wij dat allen die deze excursie hebben meegemaakt ook bij de volgende weer van de partij zullen zijn en dat zij, die, om welke redenen dan ook, niet mee zijn geweest uit dit zeer korte verslag zullen hebben gezien dat dergelijke excursies niet alleen onze tandheelkundige opvoeding doch tevens onze algemeene ontwikkeling slechts ten goede kunnen komen. Het is dan ook daarom, dat wij bij de eerstvolgende excursie op een zoo groot mogelijke deelname, zoo-wel van reeds gevestigde tandartsen als studenten hopen te kunnen rekenen.

M. VERMOOTEN h. t. ab-actis,
T. S. V. John Tomes.